

פרשת שקלים, מחצית השקל ומעשר כספים

שקלים פ"א משנה א

באחד באדר משמיעין על השקלים.

מגילה יג, ב

אמר ריש לקיש גלוי וידוע לפני מה שאמר והיה העולם שעתיד המן לשקול שקלים על ישראל לפיכך הקדים שקליהן לשקליו, והיינו דתנן באחד באדר משמיעין על השקלים.

ב"ב ט, א

אמר רב אסי לעולם אל ימנע אדם עצמו מלתת שלישית השקל בשנה, שנאמר (נחמ"י י, לג) והעמדנו עלינו מצות לתת עלינו שלישית השקל בשנה לעבודת בית אלהינו.

רמב"ם הלכות שקלים פ"א

א מצות עשה מן התורה ליתן כל איש מישראל מחצית השקל בכל שנה ושנה.

ב השקלים אינן נוהגין אלא בפני הבית. ובזמן שבית המקדש קיים נותנין את השקלים בין בארץ ישראל בין בחוצה לארץ. ובזמן שהוא חרב אפילו בארץ ישראל אין נוהגין.

רמ"א או"ח סי' תרצד

י"א שיש ליתן קודם פורים מחצית מן המטבע הקבוע באותו מקום ובאותו זמן זכר למחצית השקל שהיו נותנין באדר ומאחר שג' פעמים כתוב תרומה בפרשה יש ליתן ג' (מרדכי ריש פ"ק דיומא) ויש ליתנו בליל פורים קודם שמתפללים מנחה (מהרי"ל) וכן נוהגין בכל מדינות אלו.

שלחן ערוך יו"ד סי' רמח

א כל אדם חייב ליתן צדקה, אפילו, עני המתפרנס מן הצדקה חייב ליתן ממה שיתנו לו. ומי שנותן פחות ממה שראוי ליתן, בית דין היו כופין אותו ומכין אותו מכת מרדות עד שיתן מה שאמדהו ליתן, ויורדים לנכסיו בפניו ולוקחין ממנו מה שראוי לו ליתן.

שלחן ערוך יו"ד סי' רמט

א שיעור נתינתה, אם ידו משגת יתן כפי צורך העניים. ואם אין ידו משגת כל כך, יתן עד חומש נכסיו, מצוה מן המובחר; ואחד מעשרה, מדה בינונית; פחות מכאן, עין רעה. וחומש זה שאמרו, שנה ראשונה מהקרן, מכאן ואילך חומש שהרויח בכל שנה.
ב לעולם לא ימנע אדם עצמו פחות משלישית השקל לשנה, ואם נתן פחות מזה לא קיים מצות צדקה.

רמ"א יו"ד סי' רמט ס"א

ואין לעשות ממעשר שלו דבר מצוה כגון נרות לבית הכנסת או שאר דבר מצוה רק יתנו לעניים.

שוע"ר הל' תלמוד תורה פ"א

שיכול להוציא כל הוצאות לימוד בניו הגדולים ממעות מעשר שלו או החומש אם אין ידו משגת משא"כ בשכר הלימוד (ל)עצמו כמו שיתבאר בהלכות צדקה.

סדר ברכת הנהנין פי"ב

ט אדם חייב ליתן כפי השגת ידו וכופין וממשכנין על זה (כמו שכתוב בהלכות צדקה) ... המעשר שיפריש ... יכול הוא להוציא לשאר מצות.